

om. Jeg har over for de Udtalelser, der ere fremkomne fra den ærede Ordfører, anset det for nødvendigt at tage disse Forvaringer for ikke at blive misforstået, naar vi nu uden at stille Ændringsforslag, stemme for Lovforslagets fortsatte Fremme og Overgang til det andet Ting; men efter at have taget disse Forvaringer særlig af Hensyn til det andet Tings fri Stilling over for forskellige Spørgsmaal, vil jeg slutte med at udtale, hvad jeg gentagne Gange har sagt, at ogsaa jeg, og jeg er sikker paa mine Meningsfæller med mig, meget ønsker, at det maa lykkes at føre denne Sag til en tilfredsstillende Løsning.

Mr. Klausen: Det Tilbud, som foreligger her fra Folketingets Side, er som Skolelov betragtet, af en temmelig tarvelig Betsfæhede, og hvis dette Forslag ikke indeholdt andet, end det, der særlig vedrører Stolen, vilde jeg betænke mig overordentlig meget paa at give dette Forslag min Stemme. Men jeg tror heller ikke, det er det, som har bidraget til, at Forslaget er kommet frem, men at det er Lærernes Lønningslov, der nøje er knyttet til Skoleloven. Den Nøds-tilstand, der findes mellem de danske Lærere, er ganske sikkert det, der har givet Stødet til, at Skoleloven er kommen frem til Forhandling igen ogsaa i denne Samling. Det kan ikke nytte at skjule, at de danske Lærere for Tiden befinde sig under saadanne Raar, at de gaa omkring i Landet og tigge. Vi kunne se det i vore Blade. Vi se i næsten enhver Avis, vi tage frem, at der foretages Indsamling til nødlidende Lærere. Der staar i Bladene fremstaaende Opraab, som ere undertegnede af fuldt ud paaalidelige Mænd, og i hvilke der gives Skildringer af Lærernes Tilstand, som ikke kunne andet end vække den dybeste Medlidenhed hos alle dem, der læse disse Opraab. Stillingen er altsaa den, at de danske Lærere i Øjeblikket ligesom ere nødsagede til at tigge for at kunne klare sig. Det er derfor naturligt, at man, naar Stillingen er en saadan, kommer til at se paa dette Lovforslag med helt andre Øjne, og som sagt, jeg tror, det er det, der har givet Anledning til, at Lovforslaget er kommet frem igen thi som Skolelov betragtet, er Forslaget virkelig meget tarveligt. Der blev i Fjor stillet en Række Ændringer til Forslaget ved 2den Behandling; de forbedrede Forslaget i flere Retninger og gjorde det altsaa mere tiltalende, end det var, da det blev forelagt fra Regeringens Side. Men de væsentligste af disse Ændringer ere taget bort, saaledes at det Tilbud, der foreligger her, som Skolelov betragtet, er et meget

tarveligt Tilbud. Der er jo ganske vist hist og her kommet lidt nyt til, naar vi sammenligne denne Skolelov med den, vi have i Øjeblikket; saaledes vil man se af § 15, at Skolekommissionen er bleven udvidet, og i § 16 er Indstillingsretten til Embederne bleven forandret. Naar man ser paa disse Forandringer, vil man se, det er den privilegerede Valgret, der faar Hovedindslydelsen. I Sogneraadene, der have Indstillingsret, er det nemlig den privilegerede Valgret, der har Flertal. Hvad disse Forandringer med Hensyn til Skolekommissionens Sammensætning og med Hensyn til Indstillingsretten angaar, kan jeg ikke forstaa, at Højre og Regeringen kan have det mindste derimod, og dog synes det efter den højtærede Ministers Udtalelser, at det navnlig var paa disse to Punkter, at den højtærede Minister var Modstander af Forslaget i den Skikkelse, hvori det nu er fremkommet. Hvis vi virkelig endnu ikke have gjort nok, endnu ikke have højet os nok, synes jeg næsten, det vil komme til at grænse til Idmygdelse, og vi have virkelig ikke stort mere at give bort, end det vi allerede have givet. Naar man ser hen til andre Lande, vil man se, at man der er i Stand til at gennemføre Skolelove, saaledes vort Broderland Norge, der jo netop i sidste Sommer har gennemført en ny Skolelov om Middelskolen og Gymnasiet, en Skolelov, som er af en saa radikal Natur, at det vilde være aldeles utænkligt at gennemføre noget lignende her i Landet, idet den bryder afsjort med hele den gamle Forstilling om, hvorledes den højere Skole skal se ud, og dog paa samme Tid knytter den højere Skole i nøje Forbindelse med Folkestolen. En Skolelov af en saadan Betsfæhede kan naturligvis kun gennemføres, hvor man har en demokratisk Rigsdag og en demokratisk Regering. Derimod synes jeg, at det Forslag, der nu foreligger her, er en smuk Sejr for Rineseriet, for dem, der holde paa det bestaaende, paa det fra Fædrene nedarbejdede. De ville, hvis Forslaget bliver gennemført i den Skikkelse, hvori det foreligger, i Virkeligheden have vundet en smuk Sejr, for det er jo dog kun et ganske lille Fremskridt her i Sammenligning med, hvad vi fik i 1814. Igennem dette Forslag er det gamle, det fra Fædrene nedarbejdede, blevet bevaret i meget høj Grad, og man maa, naar man staar over for Forslaget, gøre sig selv det Spørgsmaal, om man som Demokrat kan forsvare at stemme for en Skolelov som den, der her foreligger. Jeg vil derfor gentage, at set som Skolelov vil jeg absolut svare: Nej, det kunne vi ikke gaa ind paa; men vi vide jo, at Lærernes